

Предмет: МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК	
Тема: ЧИТАЊЕ И ПИШУВАЊЕ Вкупно часови: 65	Време за реализација: Во текот на целата година
Изготвиле: Цветанка Љамчевска	од ОУ: „Д -р Трифун Пановски „
Адаптирале:	од ОУ:
РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ	

Подрачје: ЧИТАЊЕ И ПИШУВАЊЕ
Вкупно часови: 65
Резултати од учење Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да: 1. чита со разбирање зборови, реченици и кратки текстови напишани во наставниот материјал и во опкружувањето; 2. пишува мали и големи ракописни букви според македонската азбука и правилно да ги употребува при пишување зборови и реченици; 3. пишува куси и едноставни текстови според диктат, од сеќавање и самостојно, на дадена тема; 4. применува основни правописни правила за голема и за мала буква, за интерпункциските знаци точка, извичник и прашалник и за 5. пренесувањето на еден слог од составот на двосложен збор во друг ред.

содржини (и поими)	стандарди за оценување	часови	активности	средства	следење на напредокот
Почетно читање (глас, слог, збор, едноставна реченица, куса реченица, азбука)	• Ги кажува буквите според редоследот во азбуката. • Ги препознава буквите и ги поврзува со соодветниот глас и со зборови што започнуваат со тој глас. • Ги поврзува печатните и ракописните букви со соодветните гласови.	4	• Учениците пеат песна за азбуката на македонски јазик и ја пишуваат. • Учениците добиваат низи од зборови и читаат: сом, сам, сум; нема, зема, шема; шал, мал, дал. Од нив се бара да ја согледаат промената на значењето на зборот при промената на една буква. Се поттикнуваат да даваат свои примери. • Учениците добиваат листа со печатни букви (големи и мали) и покрај секоја со ракописно писмо ја запишуваат истата буква. • Секој ученик добива лист со две колони - едната со мали, а другата со големи букви. Се бара секој самостојно да ги поврзе малата и големата буква и да каже збор кој ќе почнува на тој глас/буква или, пак, ќе го содржи тој глас во средина или на крајот.	Таблет, компјутер. Паметна табла. Маркери во боја. Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). - низи од зборови печатни букви (големи и мали) Наставни листови.	-изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови -изработките на ученикот (творби, искази и сл.);
	• Ги препознава ракописните букви во состав на слог, збор или реченица.	5	• Секој ученикот добива лист во кој се напишани во три реда по десет ракописни букви (мали и големи). Учениците, еден по еден, читаат по една буква, како што ќе им дојде редот, колку што можат побрзо. На секоја погрешно прочитана буква се застанува со читањето и се продолжува откако наставникот ќе ја поправи	- Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. ракописни букви	-изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од

	• Идентификува буква, слог или збор во пишан текст по слушање, напишани во книга или на визуелен нагледен материјал. • Чита букви, слогови, зборови и едноставни/куси реченици во состав на разни (текстови наставни материјали, книги, списанија, реклами, објави, називи на артикли/производи, плакати, пораки, формулари, натписи, билборди, графити, излози итн.).		грешката. • Наставникот им чита на учениците реченици кои започнуваат на одредена буква која се изучува на часот. Учениците добиваат работен лист со зборови каде што треба да ја препознаат и подвлечат новата изучена буква. Кога ќе завршат, си го разменуваат работниот лист со соученикот до себе и ја проверуваат точноста на одговорите. • Учениците се поделени во групи од четворица, добиваат табла со четири колони со полиња во кои се напишани зборови. Секој од нив фрла коцка и го чита зборот на кој ќе застане. Доколку погреша, се враќа на почетокот. Ученикот кој ќе стигне до крајот започнува да врти нов круг се додека не се даде знак за завршување на играта.	(мали и големи) -Наставни листови, плакати, постери, илустрации со слики (одделни или во низа) поврзани со содржините и активностите. -Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). -Дигитална библиотека со книги. -Библиотека во училница со книги.	соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -домашните задачи; -одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.
	• Чита едноставни и кратки реченици кои содржат новонаучени зборови. • Пишува реченици во кои ги вклучува ново научените зборови.	3	• Учениците работат во пар на зададена стихотворба во која има непознати зборови. Тие ги подвлекуваат непознатите зборови и преку отворена дискусија го откриваат нивното значење. На крајот ја учат стихотворбата напамет. • Учениците решаваат крстозбор во кој насоките се дадени со сликички (пр. 1. вертикално: <#&). Препорачливо е крстозборот да се подготви тематски, со поими што се изучуваат во другите	-Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови, плакати, постери, илустрации со слики (одделни или во низа) поврзани со содржините и активностите.	-изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови;

	Идентификува непознати зборови во пишан текст		предмети Учениците, поделени во групи, извлекуваат картички со реченици кои содржат непознати зборови. Во рамките на групата го идентификуваат непознатиот збор и се обидуваат да го откријат неговото значење. Непознатиот збор го читаат пред сите, го запишуваат на табла и го споделуваат мислењето за неговото значење. Наставникот го дообјаснува значењето на зборот и секоја група смислува нова реченица со новонаучениот збор.	-Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници картички со реченици	-практичните изведби (читањето, пишувањето); -домашните задачи; -одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.
	Одговара на куси прашања што ќе ги прочита	1	Учениците работат во парови - едниот ученик чита краток текст, а другиот слуша и му поставува до/не-прашања и прашања со прашалните зборови: кој, кога, каде. На прашањата одговара ученикот кој го читал текстот. Потоа ги заменуваат улогите. На крајот се дискутира во која улога им било потешко и/или поинтересно.	-Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови. -Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). -Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници.	-изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -домашните задачи; -одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.

	• Препознава и расказни, прашални и извични реченици во текст и ги чита со соодветна интонација.	2	• Учениците добиваат работен лист со краток расказ со изоставени интерпункциски знаци. Нивна задача е да ги стават соодветните интерпункциски знаци и да го прочитаат текстот на глас со почитување на напишаните интерпункциски знаци. • Наставникот смислува расказни, прашални и извични реченици и секој збор од нив го запишува на еден лист хартија (на пример: Флорина и Огнен играат со топка. - Каде јадат колачиња Енис и Нина?) Учениците се поделени во групи со онолку членови колку што има зборови ао реченицата. Секој ученик од групата влече по еден лист. Секоја група има задача да ги распореди своите членови така да формираат реченица со сите зборови. Потоа ги читаат со соодветна интонација и ги споредуваат речениците што ги формирале и определуваат која реченица е расказна, која извична, а која прашална.	-Паметна табла. - работен лист , топка -Дигитална библиотека со книги. -Библиотека во училишница со книги.	-изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -- одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.
--	--	---	---	--	---

• Составува прашања за куса потврдна реченица што ќе ја прочита. • Составува куси одречни реченици од прочитани потврдни реченици и обратно.	2	• Учениците стојат во круг и имаат едно топче (може гумено или од стуткана хартија). На знак на наставникот првиот ученик со топчето во рака кажува потврдна реченица и го подава топчето на друг ученик. Другиот ученик прво ја претвора потврдната реченица во прашална, а потоа смислува нова потврдна реченица и го подава топчето на трет ученик. Постапката се повторува се додека сите ученици не кажат барем по една реченица. (Алтернативно е играта да се игра со клопче волница и да се заврши со пајакова мрежа.) • Наставникот им дели на учениците, поделени во парови, по 5 илустрации. Секој ученик од парот самостојно пишува со ракописни букви по една потврдна реченица за секоја илустрација. Потоа ги разменуваат напишаните потврдни реченици и ги претвораат и запишуваат како одречни .	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови. -Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). -Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници. - работен лист , Топче, илустрации.	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -- одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.
• Во пишан текст препознава зборови и реченица како одговор на прашање во врска со содржината на слушнат текст. • Составува прашања во врска со содржината од прочитан текст.	2	• Учениците поделени во групи, добиваат работен лист со напишан текст (приказна) и прашања во врска со приказната. Тие имаат задача да ги најдат подвлечат деловите од текстот од кои произлегуваат одговорите на прашањата • Наставникот чита текст, а учениците составуваат и запишуваат прашања во врска со содржината на прочитаниот текст. Потоа ги читаат прашањата и другите ученици ги одговараат.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови. -Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки,	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -- одговорите на квизови (куси тестови) кои се

				поговорки). -Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници.	дел од поучувањето.
	• Трансформира прочитани реченици со менување од еднина во множина и обратно, со обединување на две реченици во една и со замена на сопствена именка со лична замена.	1	• Учениците добиваат наставен лист и во пар трансформираат прочитани реченици: 1) од еднина во множина (пример: Јас пишувам. Ние пишуваме. Марија пешачи. Марија и Адријан пешачат. Вчера изедов еден сладолед и една праска. Вчера изедов два сладоледа и две праски.); 2) со замена на сопствена именка со лична замена (пример: Петар и Мирлинда гледаат филм. Тие гледаат филм. Петар седи на под, а Мирлинда на фотелја. Тој седи на под, а таа на фотелја.)-, 3) со претворање од еден во друг вид (расказни, прашални, извични, на пример: Пиеш млеко од чаша. Пиеш млеко од чаша? Пиј млеко од чаша!) 4) од потврдување во одрекување и обратно (Ќе дојдеме на роденденот. Нема да дојдеме на роденденот.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови. -Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). -Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници.	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -- одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.

	• Трансформира прочитани реченици од расказни во прашални и извични и обратно, односно од потврдни во одречни и обратно.	1	• Учениците добиваат наставен лист и во пар трансформираат прочитани реченици: 1) од еднина во множина (пример: Јас пишувам. Ние пишуваме. Марија пешачи. Марија и Адријан пешачат. Вчера изедов еден сладолед и една праска. Вчера изедов два сладоледа и две праски.); 2) со замена на сопствена именка со лична заменка (пример: Петар и Мирлинда гледаат филм. Тие гледаат филм. Петар седи на под, а Мирлинда на фотелја. Тој седи на под, а таа на фотелја.); 3) со претворање од еден во друг вид (расказни, прашални, извични, на пример: Пиеш млеко од чаша. Пиеш млеко од чаша? Пиј млеко од чаша!); 4) од потврдување во одрекување и обратно (Ќе дојдеме на роденденот. Нема да дојдеме на роденденот) • Учениците индивидуално читаат текст во кој има куси реченици, потоа идентификуваат две реченици што може да се спојат и ги спојуваат во една (пример: Марија спие. Брат п гледа телевизија. Марија спие, а брат и гледа телевизија.)	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови. -Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). -Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници.	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -- одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.
--	--	---	--	---	--

Почетно пишување (ракописни букви, мали букви, големи букви, точка, запирка прашалник, извичник, цртичка, азбука)	• Прави разлика меѓу ракописни и печатни букви • Пишува ракописни букви (мали и големи). • Пишува зборови и куси реченици со ракописно писмо.	24	• Учениците прво вежбаат пишување елементи на ракописни букви, а потоа ги пишуваат буквите чији елементи ги вежбале. • Наставникот подготвува бинго-ливчиња со 15 букви за секој ученик одделно и посебен комплет од сите букви напишани на посебни ливчиња што ги става во просирен сад. Еден по еден ученик влече по една буква, ја чита, а другите ја заокружуваат на своето ливче доколку ја имаат. Победник во бингото е оној кој прв ќе ги заокружи сите букви на своето ливче и ќе извика: „Бинго,,. • Секој ученик добива лист на кој се напишани големите ракописни букви кои ги претвора во збор, допишувајќи мали ракописни букви. Со соученикот до него ја проверува точноста на напишаниот збор.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови. -Книги (приказни, басни, бајки, стихотворби, гатанки, поговорки). -Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници.	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -- одговорите на квизови (куси тестови) кои се дел од поучувањето.
---	---	----	---	---	--

	• Пишува едноставна јазична содржина (поврзува гласови и букви во целосен збор, зборови во реченица) по слушање. • Пишува голема буква на почеток од реченица што ја запишува од слушање	2	• Учениците се поделени во групи. Секоја група добива ист комплет од најмалку 15 картички со букви од кои може да се состават повеќе зборови од 3 до 5 букви. Задача на групите е да составуваат што повеќе зборови. Секој составен збор треба да го напишат со ракописни букви на посебен лист. По завршување на активноста групите ги лепат листовите со зборовите на табла, ги читаат наглас и ги споредуваат.	-Паметна табла. -Наставни листови, плакати, постери, илустрации со слики (одделни или во низа)поврзани со содржините и активностите. -Анимирани филмови, аудиовизуелни записи од театарски претстави, интернет образовни софтвери, други аудиовизуелни средства и други средства во зависност од целта.	-изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); -домашните задачи.
--	---	---	---	---	---

	• Пишува едноставни и куси текстови по диктирање. • Самостојно пишува едноставен текст, од сеќавање на претходно слушнат текст или од текст научен напамет.	3	• Наставникот чита едноставни и куси текстови, ученикот слуша внимателно и го запишува тоа што го слуша со ракописни букви. (На пример: Баба е на пазар. Дедо игра шах. Пепа црта летало. Ќе п го покаже на баба кога ќе се врати од пазар.)	Паметна табла. -Наставни листови, плакати, постери, илустрации со слики (одделни или во низа)поврзани со содржините и активностите. -Анимирани филмови, аудиовизуелни записи од театарски претстави, интернет образовни софтвери, други аудиовизуелни средства и други средства во зависност од целта.	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); домашните задачи.
	• Пишува кус текст на дадена тема.	2	•Секој ученик добива пишани насоки за тоа како да креира текст. Во насоките се укажува на темата (на пример: Со што сакам да играм), на бројот и видот на речениците што треба да ги напише (на пример: напиши 4 реченици, од кои една треба да биде прашална) и како да ги напише (на пример: насловот да биде со печатни букви, а текстот со ракописни букви). Неколку ученици читаат што напишале и се дискутира кои биле	Паметна табла. -Наставни листови, плакати, постери, илустрации со слики (одделни или во низа)поврзани со содржините и активностите. -	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето);

			насоките и дали сите ги испочитувале.		домашните задачи.
	- При пишување ги разделува слушнатите зборовите на слогови. - При пишување правилно пренесува делови од зборови во следниот ред.	3	- Секој ученик добива наставен лист со различни слогови. Слоговите ги користи за: 1) да открие кои од нив може да претставуваат и еднословни зборови, 2) да креира двословни зборови и 3) од креираните зборови да составува куси реченици. Речениците ги запишува со ракописни букви, а една од нив ја чита наглас. - Учениците добиваат текст - во секој ред од текстот има зборови што се пренесени во друг ред, дел од нив правилно, а дел неправилно. Учениците треба да го прочитаат текстот, да ги пронајдат неправилно пренесените зборови и да кажат како треба правилно да се пренесат.	Паметна табла. -Наставни листови, плакати, постери, илустрации со слики (одделни или во низа) поврзани со содржините и активностите. -Анимирани филмови, аудиовизуелни записи од театарски претстави, интернет образовни софтвери, други аудиовизуелни средства и други средства во зависност од целта.	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); домашните задачи.
	Пишува правилен интерпункциски знак на крај од реченица.	3	Наставникот диктира 30 зборови, а учениците ги запишуваат. Задача на секој ученик е да ги искористи овие зборови за да направи 3 реченици во кои ќе употреби различни интерпункциски знаци (прашалник, извичник, точка и запирка). Учениците ги запишуваат речениците во тетратките со ракописни букви и усно ги кажуваат.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -Наставни листови. -Книги (приказни, басни, бајки,	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби

				стихотворби, гатанки, поговорки). -Списанија за деца, илустрирани енциклопедии за деца, илустрирани речници.	(читањето, пишувањето); домашните задачи.
	Личните имиња и презимиња и имињата на населените места ги пишува со голема буква	2	- Учениците добиваат наставен лист со имиња: лични имиња на луѓе и миленици, географски поими, името на училиштето. Заокружуваат што е точно напишано и си проверуваат заеднички во одделението. - Учениците добиваат наставен лист со зборови кои означуваат имиња и започнуваат со голема буква и зборови (општи именки) кои започнуваат со мала буква. Учениците работат во парови и имаат задача да ги утврдат разликите меѓу зборовите кои се пишуваат со мала и голема буква. Потоа запишуваат во тетратките имиња на некои улици, продавници и градови со употреба на голема буква.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -наставен лист со зборови	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); домашните задачи.
	Ги пишува со зборови броевите до 100 и редните броеви до 10.	1	Секој ученик извлекува по шест картички со броеви до 100 и две картички со редните броеви до 10 и ги запишува со зборови во тетратката. Броевите, особено оние што се посложени и/или поспецифични, се пишуваат со зборови на табла.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -наставен лист картички со броеви до 100	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби

					(читањето, пишувањето); домашните задачи.
	• Препознава неправилен редослед на букви во пишани зборови и неправилен редослед на зборови во пишани реченици и правилно ги препишува зборовите, односно речениците	2	• Учениците добиваат текст со грешки (неправилен редослед на букви во пишани зборови и неправилен редослед на зборови во пишани реченици). Тие имаат задача да ги пронајдат грешките, да ги поправат и правилно да ги препишат зборовите, односно речениците.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -наставен лист	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); домашните задачи.
	• Препознава грешки во пишан текст (испуштени букви, слогови, зборови, делови од реченица, интерпункциски знаци) и правилно го препишува текстот	2	• Учениците добиваат наставен лист со зборови и кратки реченици во кои се испуштени букви, слогови, зборови, делови од реченица, интерпункциски знаци. • Учениците треба да ги пронајдат грешките и правилно да го напишат текстот. Учениците добиваат текст со грешки (речениците се напишани со мала почетна буква). Тие имаат задача да ги пронајдат грешките, да ги поправат и да го препишат текстот правилно, со ракописни букви.	Таблет, компјутер. -Паметна табла. -Маркери во боја. -наставен лист	изработките на ученикот (творби, искази и сл.); -усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соучениците; -одговорите дадени во наставните листови; -практичните изведби (читањето, пишувањето); домашните задачи.